

Сторінками старих газет

100 років тому
Події на Чернігівщині за квітень 1926 року, оприлюднені на шпальтах газети «Червоний стяг»

1 квітня

Чернігівська округа може переселити 500 дворів
За планом Наркомзему УСРР для Чернігівської округи поточного 1925/26 року одержано наряд на переселення 500 дворів, з них на Поволожжя – 50 дворів, до Сибірської країни – 150 дворів, на Дальній Схід – 100 дворів і Уральську країну – 200 дворів.

Наркомзем дозволив окрземвідділу надіслати ходоків більш чим зазначено в наряді, що його одержано, але в зв'язку з цим надсилання ходоків від господарств, які потім відмовляються переселятися, рішуче заборонено, необхідно надсилати ходоків лише від тих господарств, які справді гадають переселятися.

Допоможемо безпритульній... Шемборський Л.

З 25 березня в Любечі починається кампанія допомоги безпритульній дитині. Підготовча робота почалася заздалегідь до початку кампанії. Ухвалено по селах Любечькогорайону перевезти збори для ознайомлення населення з завданням кампанії. Активну участь в роботі бере жєнвідділ. Є вже гарні наслідки.

У дні кампанії кожний свідомий громадянин повинен почути голос безпритульного й допомогти йому чим хто може. Всі в члени осередку Друзів дитини!

18 квітня

Жінка на світ виходить с. Займище Сновської району. Ушатий Ф., сількор.

Помітно збільшується в нашому селі активність селянки: чотирьох жінок обрали за народних засідателів, двох – членом сільради та кандидатом, 6 делегаток брали участь у райконференції, 6 жінок працює в драматичному гуртку, троє – передплачують різні газети.

Цього року в усіх галузях громадської праці помітна участь жінок-селянок. Розбуркалася жінка, вибирається з темряви.

22 квітня

Медична мережа на селі

В окрузі зараз є 17 сільських лікарень з 225 койками та 16 амбулаторій. Медичних участків в окрузі 33.

Медичні вчастки ще не всі укомплектовано медробітниками. Сім участків не мають лікарів. Окрім того, треба 11 других лікарів та Зсанітарних лікарів до районів.

За нормою Наркомздорову одна койка повинна бути в місті на 200 душ населення й на селі на 200 душ. Є ж у місті одна койка на 201 душу, на селі – на 2290.

Необхідно надалі збільшити кількість коєк у районах.

25 квітня

Профшкола на селі

З початку майбутнього шкільного року в селі Дроздівці Куликівського району гадають відкрити курстарську профшколу по підготовці робітників для обслуговування та ремонту сільськогосподарських машин. У цьому селі раніше існувала шкільно-ремесницька майстерня.

До профшколи прийматимуть селянську молодь у віці від 14 до 17 років, яка має знання в обсягу сільської чотирьохрічки. До школи буде прийнято близько 40 душ. Курс навчання в школі встановлено трьохрічний.

Про це писала обласна газета

«Деснянська правда»

70 років тому

1956 рік

6 квітня

Для дітей колгоспників

Йоффе М.

В колгоспі іме ні Куйбишева Остерського району будується нова школа-десятирічка. Вона матиме два поверхи. В просторих світлих класах зможуть навчатися в одну зміну всі учні, від першого до десятого класу. Школа розрахована на 400 чоловік.

Зараз завершується будівництво першого поверху, провадиться монтаж котельної для парового опалення.

Недалеко від школи споруджується будинок для вчителів. Він буде двоповерховим, на 8 квартир.

Будівельники Чернігівського БУ-1 зобов'язались до початку нового навчального року здати обидва об'єкти в експлуатацію.

13 квітня

Прем'єра обласного театру

11 квітня в Чернігівському обласному театрі імені Т. Г. Шевченка була показана п'єса О. Островського «Світить та не гріє».

Головні ролі виконували артисти В. Майська, М. Расцветалов, М. Бебешко, Р. Гинет, О. Соловйова, О. Бірев.

На запрошення театру спектакль поставив режисер київського театру імені Ів. Франка В. Гакебуш, декорації підготував київський художник Д. Кульбак.

Вистава пройшла з успіхом. Вчора спектакль був показаний вдруге.

20 квітня

Вшанування пам'яті М. М. Коцюбинського

Видатний український письменник, революціонер-демократ Михайло Михайлович Коцюбинський тривалий час жив і працював у Чернігові.

Трудящі Чернігова глибоко шанують пам'ять М. М. Коцюбинського.

Вчора ввечері на будинку облвиконкому, де раніше розташовувалась губернська земська управа, встановлено меморіальну дошку з написом: «Тут, з 1898 до 1901 року, в Земській управі працював видатний український письменник Михайло Михайлович Коцюбинський».

Встановлено меморіальну дошку також на будинку № 9 по вулиці Червоноармійській, в якому колись було статбюро земської управи, де також працював М. М. Коцюбинський.

З нагоди відкриття меморіальних дошок відбувся мітинг, в якому взяли участь робітники, службовці, студентська молодь. На мітингу виступили заступник голови виконкому Чернігівської міськради т. Митник, молодий чернігівський поет К. Журба, які говорили про велику любов трудящих до М. М. Коцюбинського.

28 квітня

Ніжинські артисти в Глухові

Демченко А.

Багато років існує дружній зв'язок між колективом Ніжинського пересувного театру імені Коцюбинського та трудящими м. Глухова Сумської області. Недавно Ніжинський театр знову прибув у Глухів. Театральний колектив покаже глухівським глядачам п'єси «Платон Кречет» О. Корнійчука, «Любов

Ярова» К. Треньова, «Украдене щастя» І. Франка. В репертуарі театру і нові спектаклі: «Любов Ані Березко» Г. Пістоленка, «Серце не прощає» А. Софронова, «Суд матері» К. Фелічева та ін.

Ніжинські артисти також влаштовують виїзди в колгоспи району. Відбудуться творчі зустрічі акторів з передовиками промислових підприємств і колгоспів.

Гості допомагають місцевим гурткам художньої самодіяльності. Головний режисер театру народний артист УСРР Б. Лучицький зараз працює з драмгуртківцями районного Будинку культури над підготовкою нової вистави.

50 років тому

1976 рік

3 квітня

Колгоспний оркестр

Примушко В.

Кілька років тому колгосп «Шлях хлібороба» придбав духові музичні інструменти і направив комсомольця Михайла Резника на курси до Менської музичної школи. Закінчивши їх, молодий керівник залучив до оркестру молодь села, учнів місцевої школи. Понад 30 чоловік навчилися грати. Оркестр складається з основної та підготовчої груп. Михайло Левченко, Микола Картавий, Микола Соколик, Віталій Зеленський – найактивніші його учасники.

На районному фестивалі самодіяльного мистецтва сільський оркестр під керівництвом колгоспного шофера Михайла Резника здобув високу оцінку журі і одержав право виступати на обласному фестивалі самодіяльного мистецтва.

11 квітня

3 морських риб

Кунах В.

В Прилуках відбулась виставка-продаж кулінарних виробів-напівфабрикатів з морських риб. Вона влаштовувалась в ресторані «Дружба» райспоживспілки.

Було представлено понад 50 різноманітних видів виробів, виготовлених кращими кулінарами підприємств громадського харчування Прилуцького району, Городні, Козельця та інших райцентрів області. Крім напівфабрикатів і готових страв з морських риб, в широкому асортименті були представлені кондитерські вироби місцевих умільців. Для відвідувачів проводились консультації.

16 квітня

Музей і школа

Ключник С.

Науковці художнього відділу Чернігівського історичного музею влаштували у восьмирічній школі селища Прогрес Козелецького району конференцію, присвячену творчості радянських художників.

Чудовою ілюстрацією до неї була виставка українських графіків «Слава праці». Науковці розповіли учням про радянське мистецтво, відтворення в полотнах митців образу нашого сучасника. Школярі зустрілися з чернігівським художником Леонідом Могушовим, що написав ряд пейзажів в їх рідному селищі. Художній відділ музею вже кілька років підтримує зв'язки з школами, постійно влаштовує виставки з своїх фондів, допомагає в естетичному вихованні школярів.

Головний спеціаліст відділу використання інформації документів Державного архіву Чернігівської області Алла Гриненко

Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній»

Презентація книги Сергія Павленка «Шабля Івана Мазепи»

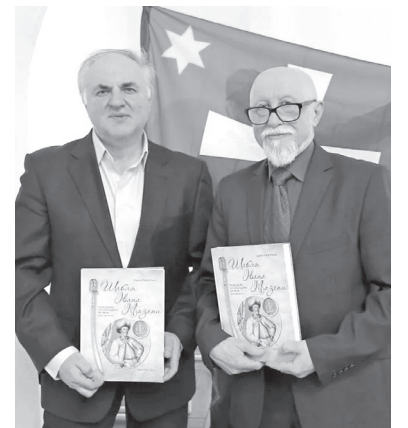
В день 387-ї річниці від дня народження гетьмана Івана Мазепи, 20 березня, на древньому Чернігівському Валі відбулося вшанування пам'яті гетьмана.

Представники влади, громадськості міста і області вшанували пам'ять Івана Мазепи та сучасних Героїв – захисників України заупокійною літєєю та покладанням квітів до пам'ятника гетьману. Панахиду очолив протоієрей Роман Кінник, секретар Чернігівської єпархії Православної Церкви України, настоятель кафедрального собору святої Катерини.

Логічним продовженням вшанування гетьмана стала презентація у Чернігівському колегіумі нової книги відомого історика-мазепознавця Сергія Павленка «Шабля Івана Мазепи. Розбудова Гетьманщини на межі XVII – XVIII століть».

Видання побачило світ завдяки співпраці з Національним заповідником «Чернігів стародавній» за благодійної підтримки Євгена Сура.

Це ґрунтовне дослідження, надруковане державним видавництвом «Мистецтво», представили автор та директор видавництва Сергій Поновичний.

Книга пропонує глибокий аналіз стратегії гетьмана: справжньою «шаблею» Мазепи була його далекоглядна політика та підготовка умов для звільнення українського народу від московської опіки.

Сьогодні ця стратегія промовляє до нас через величні собори, храми та унікальні церковні реліквії. Про те, яким чином пам'ятки меценатської діяльності Івана Мазепи у Чернігові характеризують гетьмана, розповіла науковець заповідника Алла Батюк.

Чернігів – у Галичі

Місто-герой Чернігів – північний форпост України, один із головних історичних центрів Русі. 17 березня заповідник вперше представив виставковий проєкт у Галичі, історичному центрі Галицько-Волинського князівства.

Свого часу Чернігів і Галич були найбільшими містами двох найбільш могутніх князівств Русі і часом суперничали! Сьогодні ж професійна солідарність, взаємодопомога колективів двох Національних заповідників України стали підґрунтям виставки «Чернігів стародавній» в «Давньому Галичі».

Два національні заповідники, які розділяють понад 600 км,

об'єднані історією Русі-України та спільною метою розвивати українську культуру і утверджувати Україну!

Виставка через унікальну іконографічну колекцію «Чернігова стародавнього» відкрила пам'ятки Чернігова, адже частина ікон була складовою багатовікових святинь Чернігова протягом тривалого часу, знайомить з Гетьманщиною – важливою сторінкою історії нашої держави, одним із центрів якої Чернігів був близько 100 років, розкриває специфіку іконописної традиції Чернігівщини.

Виставка діятиме по 20 листопада 2026 року.

Календар дат і подій

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека імені Софії та Олександра Русових підготувала черговий щорічний календар по області: «Знаменні і пам'ятні дати Чернігівської області на 2026 рік». Укладачі: Л. В. Студьонова (відома краєзнавиця, торік пішла з життя), І. Я. Каганова, Ю. А. Супрун; відповідальні за випуск Ю. О. Соболь. Ось квітнева частина календаря.

Квітень

4 – В Ріпках народився Леонід Никифорович Горlach, поет, автора понад п'ятдесяти книг поезії, прози, публіцистики, критики, дитячих творів. Лауреат Національної премії України ім. Т. Шевченка. Активіст товариства «Чернігівське земляцтво» в м. Києві, тривалий час був редактором земляцької газети «Отчий поріг». Випускник Ніжинського педуніверситету ім. М. Гоголя. Народився у 1941 році.

12 – Народився Василь Миколайович Струтинський (1946 – 2003), поет і журналіст, автор книжок для дітей. Лауреат премії імені Л. Глібова. Випускник НДПІ ім. М. Гоголя. Жив, працював і помер у Чернігові.

16 – У Борзні в дворянській родині Журавльових народилася Христина Данилівна Алчевська (1841 – 1920), відома педагог-просвітителька.

19 – В Ніжині народився Ярослав Іванович Волощук (1926 – 2005), спортсмен, Заслужений тренер України і СРСР, патріарх українського дзюдо, тренер збірної СРСР з дзюдо на Олімпійських іграх (1972, 1976), нагородже-

ний орденом «За мужність». Похований на Байковому кладовищі у Києві.

23 – В с. Бурімка Ічнянського (нині Прилуцького) р-ну народився Петро Олексійович Басанець (1926 – 2007), Народний художник України, живописець, графік, професор Київського художнього інституту. Похований у рідному селі.

26 – В Прилуках народилася Олена Василівна Шульга (1946 – 2004), поетеса, бібліотекарка, авторка збірки поезій «Зелений листопад», «Дивна птаха». Лауреатка обласної літературно-мистецької премії ім. М. Коцюбинського.

27 – В с. Степові Хутори Носівського (нині Ніжинського) р-ну народився Віталій Олексійович Свирид (1956), співак і композитор, Заслужений артист України.

28 – В с. Нова Басань Бобровицького (нині Ніжинського) р-ну народився Василь Іванович Лопата (1941 – 2025), художник-графік, Народний художник України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка. Творець дизайну української гривні.

29 – В Прилуках народився Олександр Вадимович Забарний (1956), філолог, поет і літературознавець, кандидат педагогічних наук, доцент і викладач філологічного факультету НДУ ім. М. Гоголя, автор поетичних збірок та книг прози, драматургії і публіцистики. Лауреат премії імені М. Гоголя «Тріумф», М. Коцюбинського, Л. Глібова, літературно-мистецької премії «Квіт папороті» імені Л. Забашти.